

Meerjarenbeleidsplan

2013-2016

Rotterdam, december 2011

Inhoud

1. Stichting Laurencantorij: introductie	2
2. Missie, visie, doelstellingen	3
3. Positie in de stad Rotterdam en daarbuiten	5
4. Periode 2009-2012	7
5. Periode 2013-2016	11
6. Talentontwikkeling	16
7. Levendige binnenstad	19
8. Financieel beleid	20
9. Tot besluit	21

1. Stichting Laurencantorij: introductie

De Stichting Laurencantorij bestuurt drie ensembles: de Laurencantorij, het Laurens Collegium Rotterdam en het Laurensorkest. De stichting is formeel opgericht in 1997.

1.1 Laurencantorij

Naamgever van de stichting is de Laurencantorij, het kathedrale koor van de Rotterdamse Grote of Sint-Laurenskerk. Barend Schuurman richtte het in 1966 op om de muziekcultuur opnieuw tot leven te wekken in de gerestaureerde Laurenskerk. Het koor staat sinds 2005 onder leiding van dirigent Wiecher Mandemaker. De Laurencantorij heeft als belangrijkste doel het op hoog niveau uitvoeren van de koorliteratuur van de 15e tot en met 21e eeuw. Ze houdt de Rotterdamse Bachtraditie in stand.

De Laurencantorij laat van zich horen tijdens concerten, cantatediensten en formele gelegenheden in kerk en stad. Daarnaast heeft de cantorij ook een liturgische functie. Het koor bestaat momenteel uit 31 leden en wordt gevormd door vergevorderde amateurzangers, jonge professionele zangers en muziekvakstudenten. Deze unieke samenstelling staat garant voor een hoog artistiek niveau.

1.2 Laurens Collegium Rotterdam

Het Laurens Collegium Rotterdam is Nederlands jongste professionele koor. Het koor bestaat uit ambitieuze professionele zangers en jonge muziekvakstudenten, die jaarlijks diverse malen bijeenkomen voor intensieve projecten.

Het Laurens Collegium is door het hoge artistieke niveau en de professionele status een gewilde samenwerkingspartner voor orkesten en ensembles in heel Nederland. Het aantal uitnodigingen neemt per jaar toe. In de nabije toekomst verwacht het Laurens Collegium ook op buitenlandse podia te staan. Het koor staat onder leiding van Wiecher Mandemaker en treedt ook vaak op onder leiding van gerenommeerde gastdirigenten.

Het repertoire van het Laurens Collegium omvat koorliteratuur van de 15e tot en met 21e eeuw. Ook nieuwe composities staan regelmatig op de lessenaar. Door de flexibele samenstelling van het Laurens Collegium is het mogelijk zowel in kleine a capella-bezettingen op te treden, bijvoorbeeld vocaal kwartet, als in middelgrote bezettingen (36 zangers), bijvoorbeeld voor koorwerken met orkest. Zo ligt elk repertoire binnen handbereik.

1.3 Laurensorkest

Het Laurensorkest is het vaste begeleidingsorkest van de stichting. Dit orkest is in 1998 in eigen beheer opgericht. Het orkest heeft als voornaamste functie het begeleiden van de cantate-uitvoeringen en de jaarlijkse Matthäus-Passion. Het orkest bestaat volledig uit professionele musici afkomstig uit diverse beroepsorkesten en -ensembles en uit muziekvakstudenten van de Nederlandse conservatoria.

2. Missie, visie en doelstellingen

2.1 Missie

De Stichting Laurensantorij staat voor muzikale topkwaliteit. Zij ziet zichzelf als het boegbeeld van de Rotterdamse koorcultuur. Zij stimuleert jonge musici hun talenten te ontwikkelen en houdt de decennialange Rotterdamse Bachtraditie in ere. De stichting heeft hart voor de stad Rotterdam en in het bijzonder voor de Laurenskerk. Gevoel voor traditie en vernieuwing is het uitgangspunt voor de programmering van de Laurensantorij en het Laurens Collegium Rotterdam. De stichting is een artistiek hoogstaande en flexibele partner voor Nederlandse orkesten, conservatoria en concertzalen, in het bijzonder in de regio Rotterdam-Den Haag.

2.2 Visie

In de wereld van morgen is de Stichting Laurensantorij een gewaardeerde partij in de Nederlandse muziekwereld. Het Laurens Collegium Rotterdam kan zich meten met Nederlandse professionele topkoren als het Nederlands Kamerkoor en Cappella Amsterdam. De Laurensantorij heeft zich ontwikkeld tot een van de toonaangevende amateurkoren in Nederland en staat ook als zodanig bekend. Elk van de ensembles trekt nieuw talent aan en inspireert jonge musici tot het bereiken van het hoogst mogelijke artistieke niveau. Bij dit toekomstbeeld hoort een betrokken publiek dat trots is op de artistieke resultaten van de ensembles. Vol enthousiasme zet het zich in voor de activiteiten van de stichting, als donateur en als vrijwilliger.

De stichting is een aantrekkelijke werkgever en uniek opleidingsplatform voor zowel jonge vocalisten als instrumentalisten uit met name Rotterdam en Den Haag. De drie ensembles bieden hun de mogelijkheid hun eerste stappen op het professionele vlak te zetten. Mede daarom onderhoudt de stichting goede banden met de conservatoria van beide steden. Zij werkt samen met landelijk opererende orkesten en met concertzalen en festivals in de regio. Zij is voor hen een gewilde partner door haar efficiënte en kleinschalige organisatiestructuur. Zo biedt zij jonge professionals én amateurs de kans deel te nemen in uitdagende muzikale projecten en zo waardevolle praktijkervaring op te doen.

De stichting handhaaft de rijke Rotterdamse muziektraditie. Belangrijk onderdeel hiervan is de Bachtraditie, die teruggaat tot 1872. In dat jaar werd de Matthäus-Passion voor het eerst in Nederland uitgevoerd, en wel in Rotterdam. De Laurensantorij heeft in 1966 het initiatief genomen cantates van J.S. Bach uit te voeren in een maandelijkse cyclus, met als hoogtepunt de jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion. Ook in de toekomst is deze uitvoering vrij toegankelijk, om iedereen, ongeacht sociale en financiële omstandigheden, de gelegenheid te geven dit meesterwerk live te kunnen beleven.

2.3 Doelstellingen

De stichting streeft de volgende artistieke doelen na:

- Het op topniveau uitvoeren van klassiek koorrepertoire van de 15e tot 21e eeuw;
- het waarborgen van de Rotterdamse Bachtraditie door negen cantatediensten per seizoen te realiseren, waarvan één jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion;
- het stimuleren van de ontwikkeling van nieuw repertoire door hedendaagse composities uit te voeren en compositieopdrachten te verstrekken;

- het aangaan en continueren van samenwerkingsverbanden met gerenommeerde orkesten in binnen- en buitenland;
- het aangaan en continueren van samenwerkingsverbanden met Rotterdamse culturele instellingen als Codarts en de Doelen en met het Koninklijk Conservatorium in Den Haag;
- voor het Laurens Collegium Rotterdam: het bereiken van een artistieke status vergelijkbaar met die van topkoren als Cappella Amsterdam en het Nederlands Kamerkoor;
- voor de Laurenschorij: toonaangevend zijn voor amateurkoren in het hele land.

Talentontwikkeling behoort tot het wezen van de stichting, omdat het ten goede komt aan de muzikale kwaliteit van de ensembles. Op dit gebied richt de stichting zich op de volgende doelstellingen:

- Het bieden van de mogelijkheid aan talentvolle, afgestudeerde of nog studerende zangers hun eerste stappen op het professionele vlak te zetten;
- het bieden van een concertpodium aan jonge zangers door hen in te zetten als solist tijdens cantatediensten;
- het bieden van een werkervaringsplaats in het Laurensorkest aan pas afgestudeerde of nog studerende instrumentalisten;
- het stimuleren van Rotterdamse, niet-beroepsmatige zangers hun muzikale talent te ontwikkelen in de Laurenschorij;
- het daartoe aangaan van nieuwe contacten met geïnteresseerde studenten aan de Erasmus Universiteit, waar geen koor bestaat voor het klassieke repertoire;
- Rotterdamse volwassenen en kinderen in aanraking brengen met en enthousiasmeren voor prachtige koormuziek door jaarlijks terugkerende koorworkshops: *Zingen met Wiecher* en *Zingen met Wiecher for kids*;
- het coachen van amateurs door professionele zangers.

De stichting streeft de volgende doelen na op het gebied van bestuur en organisatie:

- Het kleinschalig en goedkoop houden van de organisatie, ondanks een groeiend aantal activiteiten, door vrijwilligers in te zetten voor diverse werkzaamheden van de stichting, zoals productie, publiciteit en marketing;
- het verstevigen en uitbreiden van de inkomstenbronnen uit private gelden en het bedrijfsleven door in te zetten op relatiemarketing;
- tijdens onderhandelingen met derden een zakelijk en, waar mogelijk, commercieel beleid voeren, maar tegelijkertijd voldoende ruimte laten voor de ontwikkeling van de koren en het behalen van een hoog artistiek resultaat;
- het vergroten van de landelijke naamsbekendheid van het Laurens Collegium Rotterdam en de Laurenschorij door het uitbouwen van het marketing- en publiciteitsbeleid;
- het uitbouwen en continueren van de samenwerkingsverbanden met Rotterdamse culturele instellingen als de Stichting Laurenskerk en het Stadspodium.

3. Positie in de stad Rotterdam en daarbuiten

In en buiten het Rotterdamse cultuurbestel nemen de ensembles die ressorteren onder de Stichting Laurencantorij elk hun unieke positie in.

De Laurencantorij brengt muziek in het historische en monumentale hart van Rotterdam, de Laurenskerk. Zij vervult een centrale rol in het culturele leven binnen de kerk en is daarmee een van haar belangrijkste publiekstrekkers. Maandelijks verzorgt zij cantate-uitvoeringen in een liturgische setting, met als hoogtepunt de jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion. De Laurencantorij en het Laurensorkest zien het als hun verantwoordelijkheid de Rotterdamse Bachtraditie in ere te houden. Dat hiernaar nog altijd vraag is, blijkt uit de constante stroom bezoekers die op de uitvoeringen van het Bachrepertoire afkomt. De Laurencantorij trekt jonge professionals aan, zowel zij die hun brood willen verdienen in de muziek als zij die geen muzikale beroepspraktijk ambiëren. Het artistieke klimaat dat ze bij de Laurencantorij aantreffen, vinden zij in mindere mate bij andere Rotterdamse koren. De uitdaging om in korte tijd een kwalitatief goede uitvoering tot stand te brengen spreekt deze jonge hoogopgeleiden aan. Dat is voor hen een reden waarom zij graag bij de cantorij zingen en daar hun zangtalent willen ontwikkelen, naast hun veelal drukke baan. Terug op de werkvloer bij Rotterdamse bedrijven en instellingen zijn zij ambassadeurs van klassieke muziek op hoog niveau.

Het Laurens Collegium Rotterdam is het enige professionele koor in de gehele metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Als zodanig voorziet zij in een duidelijke behoefte. Dat blijkt uit de uitnodigingen die het Laurens Collegium regelmatig krijgt van orkesten en zalen uit de regio, bijvoorbeeld van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Sinfonia Rotterdam, het Residentie Orkest, de Doelen en Festival Classique. Ook kloppen al dan niet afgestudeerde conservatoriumstudenten van zowel Codarts als het Koninklijk Conservatorium Den Haag aan bij het Laurens Collegium met het verzoek te mogen auditeren. Voor deze jonge professionals is dit koor de enige werkplek in de regio waar zij ervaring kunnen opdoen als koorzanger. In het Laurens Collegium krijgen zij de kans intensief te werken met gemotiveerde collega's en onder leiding van wereldberoemde dirigenten.

De flexibiliteit van de Stichting Laurencantorij is een groot voordeel voor programmeurs van orkesten en concertzalen. Omdat de artistieke en zakelijke leiding van het Laurens Collegium en de Laurencantorij ondergebracht zijn in één stichting en omdat de ambitieuze karakters van beide koren overeenkomen, zijn unieke projecten te realiseren. Wanneer het repertoire een groot koor vereist, kunnen beide koren samengevoegd worden tot een koor van meer dan 60 zangers die topkwaliteit leveren voor een scherpe prijs.

Concertgebouw de Doelen is duidelijk over de samenwerking met de Stichting Laurencantorij. Neil Wallace, programmeur van de Doelen: "Voor programma's met een symfonisch koor is de combinatie Laurens Collegium en Laurencantorij eerste keus. Wij verkiezen Laurens Collegium en Laurencantorij boven de bekendere namen uit bijvoorbeeld Amsterdam. Rotterdam heeft met deze koren kwaliteit in huis. Ze spelen een grote rol in de talentontwikkeling van onze jonge Rotterdamse musici en versterken de muzikale infrastructuur van de stad." De koren staan elk seizoen meerdere keren geprogrammeerd in Doelenseries als *Beroemde Koorwerken* en *Stemtovenaars*. Tussen de programmeur van de Doelen en de artistiek en zakelijk leider van de stichting vindt regelmatig overleg plaats.

De Stichting Laurencantorij werkt nauw samen met Codarts. Codarts beschouwt het Laurens Collegium Rotterdam als een officiële stageplaats voor studenten koordirectie en zang. Studenten die aan Codarts studeren, vullen op hun beurt Laurens Collegium, Laurencantorij en Laurensorkest aan.

Verder stelt de Laurensantorij zich in bijzondere gevallen beschikbaar om te zingen tijdens eindexamens van studenten koordirectie, waarvan Codarts graag gebruik maakt. Ook maken de stichting en het conservatorium in voorkomende gevallen gebruik van elkaars instrumenten, met gesloten beurzen.

In de stadsregio Rotterdam is de Laurensantorij al tientallen jaren bekend bij het klassieke muziekgeluk, wat zich uit in een trouwe en groeiende achterban. Ook in de landelijke pers zijn de Laurensantorij en het Laurens Collegium Rotterdam in beeld. De laatste jaren winnen beide koren aan naamsbekendheid bij programmeurs elders in het land en zelfs vanuit het buitenland komen uitnodigingen.

4. Periode 2009-2012

De Stichting Laurensantorij is bijzonder trots op de resultaten die zij de afgelopen jaren met haar drie ensembles heeft bereikt. Hieronder wordt besproken hoe de beide koren zich artistiek ontwikkeld hebben en hoe de stichting terugkijkt op andere doelstellingen en behaalde resultaten uit de periode 2009-2012.

4.1 Artistieke ontwikkeling Laurens Collegium Rotterdam

Het Laurens Collegium Rotterdam heeft een onverwacht grote vlucht genomen. Op het moment dat de aanvraag voor de vorige Cultuurplanperiode werd ingediend, trad het koor op tijdens eigen producties en werd het daarnaast enkele keren per jaar uitgenodigd voor een project met een gerenommeerd orkest. Anno 2011 bestaat het activiteitenbeeld van het Laurens Collegium uit bijna alleen maar uitnodigingen van concertzalen en befaamde orkesten uit binnen- en buitenland. Dit bleek voor de artistieke ontwikkeling van het koor cruciaal. De zangers hebben volop de kans gekregen te werken onder gastdirigenten, een beleidspunt voor de vorige periode. Met rond de vijf projecten per jaar zit het Laurens Collegium ook kwantitatief al op een niveau dat hoger ligt dan beschreven in de doelstellingen voor de afgelopen periode (drie of vier projecten per jaar).

Uniek aan het ensemble is dat het zich niet hoeft aan te bieden om op het podium te komen, zoals veel andere ensembles, maar dat er dringend vraag is naar dit artistiek hoogstaande koor. De transparante klank van het koor, mede veroorzaakt door het grote percentage jonge zangers, blijkt velen aan te spreken. Duidelijk is dat de kwaliteit van het koor bekend is bij concertzalen, orkesten en festivals in de regio Rotterdam-Den Haag en dat hun programmeurs het koor ook bij derden aanbevelen. Dit blijkt uit de uitnodigingen die het Laurens Collegium kreeg van het Orkest van de Achttiende Eeuw, het Gelders Orkest, Le Concert Olympique, het Residentie Orkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en Sinfonia Rotterdam.

4.2 Artistieke ontwikkeling Laurensantorij

Ook de Laurensantorij heeft een flinke stap vooruit gezet. De artistieke doelen die gesteld werden in de aanvraag voor de afgelopen Cultuurplanperiode zijn ruimschoots behaald. De artistieke kwaliteit van de Laurensantorij is zodanig dat ze in aanmerking komt voor topproducties. Ze stond onder leiding van Frans Brügggen en Ed Spanjaard en werd zelfs gecontracteerd voor een optreden tijdens een internationaal belangwekkend festival (Festival de la Chaise-Dieu). Ze participeert in samenwerkingsprojecten met andere Rotterdamse kunstinstellingen, zoals Sinfonia Rotterdam en Codarts. Ze begaf zich op het toneel tijdens de muziektheaterproductie *Sint Nicolaas leeft!* Ondertussen hield de Laurensantorij met het Laurensorkest de Bachtraditie onverkort in stand. Dat hieraan nog steeds behoefte is, blijkt uit de onophoudelijke belangstelling voor cantatediensten en de grote bezoekersaantallen bij de jaarlijkse Matthäus-Passion. De Laurensantorij verheugt zich in een continue toestroom van jonge zangers, die ambitieus zijn op het muzikale vlak.

4.3 Hoogtepunten

De Stichting Laurensantorij heeft veel mooie en succesvolle projecten achter de rug. Hieronder volgt een aantal hoogtepunten:

- 'Sint Nicolaas leeft!' Een muziektheatervoorstelling waarin de Laurensantorij zong en acteerde met 40 kinderen (zie 4.5);
- De stichting kreeg twee uitnodigingen van het internationaal befaamde Orkest van de Achttiende Eeuw onder leiding van Frans Brüggen. Eén daarvan was voor Beethovens negende symfonie, oktober 2011, Grote Zaal, de Doelen.

Dertig jaar reist het Orkest van de Achttiende Eeuw nu door de wereld. Meer dan driehonderd steden werden inmiddels bezocht waarbij wij vaak in de gelegenheid waren om met koren uit die steden samen te werken. In november 2010 maakten wij voor het eerst kennis met het Laurens Collegium Rotterdam tijdens een memorabele uitvoering van Haydn's Missa in Tempore Belli. De overweldigende indruk die dit jonge koor onder aanvoering van dirigent Wiecher Mandemaker toen maakte werd onlangs weer bevestigd bij een uitvoering van Beethovens negende symfonie ter afsluiting van een Beethovencyclus in de Doelen. Van harte hopen wij dat de toekomst nog veel nieuwe mogelijkheden zal bieden om met het Laurens Collegium Rotterdam samen te werken, in Rotterdam en elders!

Musicus van het Orkest van de Achttiende Eeuw
Frans Brüggen
Sieuwert Verster

- Laurens Collegium en Laurensantorij namen samen de complete vocale werken van Maurice Duruflé (1902-1986) op. Tijdens het daaropvolgende cd-presentatieconcert nam wethouder Laan de cd in ontvangst. De cd werd enthousiast ontvangen in de landelijke pers met maar liefst vijf recensies die unaniem lovend waren. Twee voorbeelden:
 - o "De Laurensantorij heeft het juiste, engelachtige maar niet zijige koorgeluid gevonden. In de versie met orgel vloeit het Requiem als honing in het oor." – Volkskrant, Guido van Oorschot
 - o "Laurensorganist Hayo Boerema interpreteert fenomenaal en dirigent Wiecher Mandemaker laat Laurens Collegium en Cantorij navenant kleuren. Om tot in het oneindige naar te luisteren." – Elsevier, Jan van Laar
 Het wereldwijde toonaangevende label 'harmonia mundi' bood zich al snel aan als distributeur voor de Benelux.
- De Laurensantorij werd uitgenodigd op te treden tijdens het beroemde internationale Festival de la Chaise-Dieu, Frankrijk.

Le 27 août 2011, j'ai découvert un chœur remarquable. Pendant ce 45e Festiva, parmi les 38 concerts entendus et les plus grands ensembles vocaux professionnels européens invités, Laurensantorij a époustoufflé public et critiques par sa qualité, son exigence et son engagement aux côtés de l'Orchestre d'Auvergne, dans un programme exigeant alliant une œuvre contemporaine d'Arvo Pärt et la Cantate Saint Nicolas de Britten. J'espère réentendre très vite cet ensemble et l'encourage à poursuivre sur cette voie de l'excellence.

- Jean-Michel Mathé, directeur du Festival de La Chaise-Dieu

Op 27 augustus 2011 ontdekte ik een opmerkelijk koor. Gedurende de 45e editie van het Festival hoorde ik 38 concerten waarbij de grootste professionele vocale ensembles van Europa waren uitgenodigd. De Laurensantorij bracht publiek en critici van hun stuk door haar kwaliteit, haar ijver en haar samenwerking met het Orchestre d'Auvergne met een veeleisend programma waaronder een hedendaags werk van Arvo Pärt en de cantate Saint Nicolas van Britten. Ik hoop dit ensemble snel weer te horen en ik moedig hen aan op deze manier te blijven excelleren.

- Jean-Michel Mathé, directeur van het Festival de La Chaise-Dieu

- Het Laurens Collegium begaf zich samen met het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor naar Midden-Aarde voor het project *Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring*, met live filmmuziek en projectie. De Grote Zaal van de Doelen zat twee keer vol publiek dat voor het eerst kennismakte met het Laurens Collegium.
- De andere uitnodiging van het Orkest van de Achttiende Eeuw betrof een concert in 2010: het Laurens Collegium voerde in dat jaar Haydn's Paukenmesse uit onder leiding van Frans Brüggen. "Muzikaal drama klinkt bij de frêle Brüggen fel, maar nooit vet. De 32 jonge zangers van het

- Laurens Collegium Rotterdam begrepen die aanpak uitstekend en toonden zich in Haydns *Missa in tempore belli* soepel en transparant.” – NRC Handelsblad, Floris Don;
- De Laurenschorus ging in datzelfde jaar op tournee met het Limburgs Symfonie Orkest onder leiding van Ed Spanjaard en voerde de Matthäus-Passion uit in Maastricht, Heerlen, Roermond en Venlo;
 - In 2010 zette het Laurens Collegium hedendaagse Nederlandse muziek in de schijnwerpers in de Doelenserie ‘Stemtovenaars’, met werk van Ton de Leeuw in het minifestival ‘Licht op de Leeuw’. Al eerder stond Henk Badings centraal in het programma ‘Licht op Badings’.
 - In 2009 trad het Laurens Collegium op in het Gergiev Festival tijdens een *late night concert* met Rossini’s *Petite Messe Solennelle*.

4.4 Bestuur en organisatie

De Stichting Laurenschorus is in de periode 2009-2012 verder geprofessionaliseerd. Door de toename van projecten is er veel werk bijgekomen op financieel administratief gebied. In 2010 besloot het bestuur dit onder te brengen bij een externe boekhouder, Boqx 0, die zijn dienstverlening richt op de sector kunst en cultuur. Sindsdien verzorgt Boqx 0 de financiële en salarisadministratie van de stichting, de jaarrekening en de belastingaangifte. Bovendien speelt de boekhouder een adviserende rol in voorkomende belastingvraagstukken, bijvoorbeeld bij concerten in het buitenland.

Op het gebied van marketing en publiciteit is de stichting zichtbaar gegroeid. Een geheel nieuwe huisstijl is ontwikkeld door vormgever Jeroen Rop. Deze huisstijl weerspiegelt het jonge, frisse karakter van de Stichting Laurenschorus en onderscheidt zich duidelijk van publiciteitsuitingen van andere koren. Sinds 2009 geeft de stichting elk jaar een complete, full colour seizoensbrochure uit, met daarin een aantrekkelijk overzicht van de activiteiten van de drie ensembles. Een nieuwe website, op geheel vrijwillige basis gebouwd door een zanger van de Laurenschorus, werd begin 2011 gelanceerd (www.laurenschorus.nl). De website functioneert niet alleen als kanaal voor nieuws, concertaankondigingen, achtergrondinformatie, publieksreacties (forum) en foto’s, maar ook als webshop voor concertkaarten en cd’s. Eind 2011 zijn concertkaarten zelfs als e-tickets te bestellen. Vanuit dezelfde website wordt maandelijks een e-nieuwsbrief verstuurd aan hen die zich hierop hebben geabonneerd (op het moment van schrijven: 595 adressen). De Laurenschorus maakt verder volop gebruik van Facebook.

Zoals voorgenomen in het beleidsplan 2009-2012 wordt de artistiek leider vanwege de uitbreiding van zijn takenpakket bezoldigd voor zijn toegenomen werkzaamheden in de vorm van een honorarium van 0.1 fte. De voorgenomen uitbreiding van het aantal fte’s voor de zakelijk leider is op het moment van schrijven nog in behandeling. Het bestuur zet vrijwilligers in voor het proces rondom het verwerven en behouden van donateurs. Uit jaarrekeningen blijkt dat de inkomsten in de vorm van donateurgelden jaarlijks stijgen, tussen 2009 en 2010 zelfs met 50%. De stichting heeft in de afgelopen periode een werkgroep sponsoring in het leven geroepen, bestaande uit bestuursleden en zangers uit de Laurenschorus zelf. Samen hebben zij een beleid voor sponsoring ontwikkeld en al enkele resultaten geboekt, ondanks de financiële crisis.

4.5 Educatie, participatie en internationalisering

De stichting heeft veel educatieve doelstellingen ruimschoots behaald. De Laurenschorus en het Laurens Collegium Rotterdam boden jonge musici de mogelijkheid hun eerste stappen te zetten in het professionele veld. Meerdere malen repeteren en concerneren onder leiding van Frans Brüggén of Jaap van Zweden vormen buitenkansen voor zangstudenten. Veel muziekvakstudenten deden zo

ervaring op bij de koren. Bovendien ontwikkelde de stichting zich tot een stageplek voor studenten koordirectie. Vanaf 2010 trok de Laurensantorij elk jaar een select aantal talentvolle studenten koordirectie aan die praktijkervaring willen en moeten opdoen. De artistiek leider begeleidde hen in het voorbereiden van repetities en het dirigeren van de Laurensantorij.

Ten behoeve van de cultuureducatie van kinderen heeft de stichting in het najaar van 2011 een groot muziektheaterproject uitgevoerd onder de naam 'Sint Nicolaas leeft!' in navolging op de succesvolle, in 2007 opgevoerde kinderopera *Noye's Fludde*. Onder leiding van professionele musici en theatermakers werd na een intensieve repetitieperiode een vrolijke voorstelling neergezet rondom de legende van Sint Nicolaas, op muziek van Benjamin Britten en de Turkse componist Evrim Demirel. De Laurensantorij trad op met een groep van 25 kinderen, zonder vocale ervaring, die vooraf werden getraind in koorzang. Onder leiding van een enthousiaste zangdocente en niet minder inspirerende dirigent ontwikkelden zij zich tot een welluidend kinderkoor dat zes keer optrad voor een groot publiek. Spelenderwijs leerden zij te zingen in verschillende ritmes, te luisteren naar elkaar en te letten op de dirigent. Zij werden ondersteund door Kinder- en Jeugdkoor Young Voices, dat voor het eerst kennismakte met het genre muziektheater. De kinderen namen hun vriendjes en vriendinnetjes, ouders en grootouders mee naar hun optreden, zodat op deze manier een heel nieuw publiek in aanraking kwam met klassieke muziek.

Daarnaast heeft de stichting zich gericht op het samenstellen en voorbereiden van een educatief project rondom de Matthäus-Passion op basisscholen. In 2011 zijn enkele in muziekeducatie gespecialiseerde cantorijleden bereid gevonden dit voor te bereiden. Eén daarvan doet dit als een afstudeerproject voor Codarts. In het voorjaar van 2012 zullen zij gastlessen geven op een speciaal hiervoor geselecteerde school in deelgemeente Kralingen-Crooswijk. Bij de selectie van de school is gelet een goede mix witte en zwarte kinderen binnen de leerlingenpopulatie. Op het moment van schrijven zijn al concrete afspraken gemaakt met deze school. De lessen zijn erop gericht dat de kinderen leren begrijpen hoe een verhaal op muziek gezet kan worden en dat zij kennismaken met een van de meesterwerken uit de westerse muziekgeschiedenis. De kinderen zullen uiteindelijk zelf enkele koralen meezingen tijdens de jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion.

De koorworkshop 'Zingen met Wiecher', voorheen 'Laurentius Cantat', werd elk jaar zeer goed bezocht door jonge en oude zangliefhebbers. Amateurzangers werden ook elders voorzien van scholing. Tijdens de *Summerschool* op de Internationale Koorbiënnale Haarlem leerden 54 amateurzangers allerlei zaken op het gebied van uitvoeringspraktijk, ademhalingstechniek en koorzang van de professionele zangers van het Laurens Collegium. Het daaropvolgende gezamenlijke concert werd enthousiast ontvangen door de pers: "Ongelooflijk dat een koor na twee dagen repeteren dit veeleisende werk zo homogeen en expressief kan uitvoeren." (Bela Luttmer, Volkskrant, 30 juni 2009)

De stichting liet op verschillende manieren nieuw publiek participeren in haar activiteiten. Tijdens het tweejaarlijks evenement 'Nacht der Kerken' was er voor het publiek gelegenheid diverse koorwerken in te studeren met de Laurensantorij. Hoogtepunt in het bereiken van nieuw publiek vormde het project *Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring*, waarin de film werd vertoond en de muziek live werd uitgevoerd door het Rotterdams Philharmonisch Orkest met het Laurens Collegium Rotterdam en het Groot Omroepkoor, in een tweemaal uitverkochte Grote Zaal van de Doelen.

De Laurensantorij heeft de Rotterdamse koorcultuur niet alleen binnen de grenzen hoog gehouden. Zij werd uitgenodigd door een internationaal gerenommeerd festival, het Festival de la Chaise-Dieu. In de zomer van 2011 heeft het koor daar met het Orchestre d'Auvergne zowel Pärt's *Berliner Messe* als Britten's *Saint Nicolas* uitgevoerd. Het concert werd zeer positief ontvangen door de festivalorganisatie, het orkest, de regionale minister van onderwijs en cultuur en het publiek. Een tweede concertreis naar Frankrijk moest wegens zware sneeuwval worden geannuleerd.

5. Periode 2013-2016

De Stichting Laurensantorij staat voor muzikale topkwaliteit. Daarom richt zij zich in de periode 2013-2016 op activiteiten die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de ensembles en voor het waarborgen en promoten van hun unieke posities binnen het Nederlandse muziekbestel. In de volgende paragrafen wordt uitgelegd welke activiteiten dit zijn.

5.1 Samenwerking met orkesten

Het Laurens Collegium Rotterdam en de Laurensantorij zetten in op samenwerking met steeds meer en steeds betere orkesten. Hierdoor worden zangers telkens opnieuw uitgedaagd het beste van zichzelf te laten zien en een goed eindresultaat neer te zetten. Door te werken met diverse dirigenten maken ze kennis met nieuwe interpretaties en krijgen ze inzicht in de uitvoeringspraktijk. In dergelijke projecten worden zij gestimuleerd kritisch te zijn op hun eigen prestaties. Bovendien is het inspirerend voor jonge zangers te werken met dirigenten en orkesten van naam en kunnen zij op deze manier werken aan hun carrière.

Tegelijkertijd dient het uitbreiden van het aantal producties met orkesten ertoe, dat beide koren meer bekendheid krijgen onder het grotere publiek. Koor- en orkestwerken staan vaak geprogrammeerd in grote zalen, waar veel publiek op af komt. Het geeft beide koren de kans zich meer te profileren in heel Nederland. In de praktijk zal het Laurens Collegium vaker uitgenodigd worden voor dergelijke projecten vanwege zijn professionele status en omdat het flexibelere repetitietijden kan aanhouden dan de Laurensantorij. Bij sommige projecten vormen Laurens Collegium en Laurensantorij één koor.

Op dit gebied beoogt de stichting vier of vijf nieuwe producties per jaar te realiseren, met twaalf bijbehorende presentaties. De volgende projecten staan al gepland:

- Een samenwerking met het BBC Scottish Symphony Orchestra, dat in begin juni 2013 in Nederland is voor een tournee. Op het programma staat de *Spring Symphony* van Benjamin Britten. Op zondag 2 juni wordt dit uitgevoerd in de Doelen en op maandag 3 juni in het Concertgebouw te Amsterdam. Het Laurens Collegium vormt het basiskoor van 32 zangers. De Laurensantorij vult het koor aan.
- Het Laurens Collegium is in overleg met het orkest B'Rock om een programma met Purcell of Händel te verwezenlijken. De Doelen wil met dit concert de koorserie van het seizoen 2013-2014 openen. Ook is er gesproken over een concert in Brugge met hetzelfde programma. B'Rock is een Vlaams barokorkest, gespecialiseerd in historische uitvoeringspraktijk, dat sinds zijn oprichting in 2006 de aandacht van pers en publiek weet te trekken vanwege fris, helder spel en een sprankelende uitstraling.
- Het Laurens Collegium werkt in 2012 samen met het Combattimento Consort onder leiding van Jan Willem de Vriend voor een programma rond Biber (*Missa Bruxellensis* en het Requiem in f). Deze samenwerking krijgt mogelijk een vervolg in oktober 2013, wanneer het orkest het oratorium *Israel in Egypt* van Händel zal uitvoeren.
- Bijzonder interessant zijn ook de besprekingen met het nieuwe Belgische orkest Le Concert Olympique, dat onder leiding staat van Beethovenspecialist, dirigent en musicoloog Jan Caeyers, voorheen dirigent van de Beethoven Academie. In de planning staan twee projecten, één in het najaar van 2013 met Beethovens oratorium *Christus am Ölberge* en de *Mis in C*, en één het jaar daarop rondom tot nu toe nauwelijks bekende en daarom weinig uitgevoerde koor- en orkestwerken van dezelfde meester. De concerten zullen plaatsvinden in Antwerpen en/of Gent

(tijdens het Festival van Vlaanderen), tijdens het internationaal gerenommeerde Beethoven Fest in Bonn, en mogelijk in Luxemburg.

- Festival Classique heeft de stichting uitgenodigd in 2013 met één of beide koren op te treden op de Hofvijver in Den Haag, met het Residentie Orkest. Het programma is nog te bepalen. De festivaldirectie wil dat één of beide koren vanaf dat moment regelmatig in het festival te gast zijn.

De voorbereiding van deze projecten is nog in een vroeg stadium. Er zijn nog geen definitieve toezeggingen gedaan, niet door de Stichting Laurensantorij en ook niet door de instelling die het koor uitnodigt, maar van beide kanten is wel de intentie uitgesproken deze projecten samen te verwezenlijken. De stichting stelt zich hierbij ondernemend op en zet ten minste in op een complete dekking van de kosten. Uit het verleden blijkt dat de meeste inkomsten van de stichting voortkomen uit deze zogenaamde uitkoopsommen.

5.2 Bachtraditie

Rotterdam kent een rijke Bachtraditie. De eerste uitvoering van de Matthäus-Passion in Nederland vond plaats in 1872, in de stad Rotterdam. Al sinds 1966 voeren de Laurensantorij en het Laurensorkest cantatediensten uit in de historische Laurenskerk. Daarmee had Rotterdam als een van de eerste steden in Nederland een serie cantatediensten, een voorbeeld dat sindsdien in veel meer Nederlandse steden gevolgd is. De cantatediensten, negen producties per seizoen, zijn een begrip in de wijde omgeving van Rotterdam. Uit de bezoekersaantallen blijkt dat het publiek sterk hecht aan de maandelijkse uitvoeringen, die plaatsvinden in de liturgische setting van een vrij toegankelijke kerkdienst, zoals in het verleden in Bachs Thomaskirche.

De Stichting Laurensantorij grijpt de cantatediensten bovendien aan om een breder publiek kennis te laten maken met koormuziek uit uiteenlopende stijlperiodes, van de renaissance tot de eenentwintigste eeuw. Naast Bach voert de Laurensantorij hiertoe ook altijd een ander werk voor koor uit. In de planning staan nieuwe composities van de Laurensorganist Hayo Boerema en hedendaags werk van Arvo Pärt, maar ook vroeger werk van bijvoorbeeld Heinrich Schütz en Johann Hermann Schein.

Hoogtepunt van de cantatecyclus is de jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion op Palmzondag. Elk jaar laat de Laurensantorij het meesterwerk als een van de weinige in Nederland horen in de setting waarvoor het oorspronkelijk door Bach bedoeld was: vrij toegankelijk, tijdens een kerkdienst, met momenten waarop het publiek kan meezingen. Om de kosten te compenseren wordt na afloop een gift naar draagkracht gevraagd en van tevoren een actie gehouden om stoelen te adopteren.

De uitvoering is niet alleen een cultureel hoogtepunt, maar ook een sociaal evenement. Tussen de twee delen door wordt een lunch van soep met broodjes geserveerd. Het publiek, zo'n 1200 man per jaar, komt vanuit het hele land naar Rotterdam voor deze 'Matthäus'. Bezoekers staan voordat de grote buitendeuren van de Laurenskerk opengaan al een uur in de rij, en sommigen zelfs al twee uur, om verzekerd te zijn van een goede plek. Voor velen is het de beste of zelfs enige manier waarop zij het meesterwerk kunnen beleven, om uiteenlopende redenen. Ouders met jonge kinderen, die het niet zien zitten om drie uur lang naar een concert in de Doelen te gaan, maar toch hun kinderen de ervaring van een 'Matthäus' willen meegeven, kiezen ervoor in een ongedwongen sfeer de Laurenskerk te bezoeken, waar zij in de pauze zonder problemen naar huis kunnen gaan. Ook zijn er mensen die financieel niet in staat zijn concertgebouwen te bezoeken, maar via de Laurenskerk toch de kans krijgen van prachtige klassieke muziek te genieten.

5.3 Eigen koorproducties

De derde pijler in de programmering betreft de eigen koorproducties die buiten de cantatediensten om plaatsvinden, in de vorm van concerten in de Laurenskerk en elders in het land, ongeveer drie nieuwe producties per jaar. De stichting richt zich op programma's die vormend zijn voor de koren en die minder snel op het repertoire van andere koren staan.

Speciaal denkt de stichting aan hedendaags repertoire van Rotterdamse componisten. Nieuwe koormuziek wordt alleen geschreven wanneer componisten de zekerheid hebben dat hun werk uitgevoerd wordt. Het Laurens Collegium Rotterdam is bij uitstek geschikt voor deze muziek vanwege de veelal hoge moeilijkheidsgraad van nieuwe composities. De stichting wil hiermee niet alleen de ontwikkeling van het koor, maar ook de ontwikkeling van koormuziek stimuleren. Daarom zal zij compositieopdrachten verstrekken aan Rotterdamse componisten, zoals Patrick van Deurzen, Paul Verbruggen en Daan Verlaan. Omdat concerten met hedendaags repertoire artistiek uitdagend zijn, maar niet de grootste publiekstrekkingen, zal de stichting deze concerten in samenspraak met de programmeur van de Doelen samenstellen, zodat zij geprogrammeerd kunnen worden in de serie *Stemtovenaars*, waar het Laurens Collegium al een vaste plaats heeft. Tevens denkt de stichting aan een productie rondom Amerikaanse componisten als Bernstein en Ives. Artistiek gezien vormt dit een waardevolle aanvulling op het programma. Dit repertoire staat nauwelijks op Nederlandse podia, terwijl de muziek zeker de moeite waard is. Dergelijke programma's wil de stichting ook aanbieden aan concertzalen elders in het land, als daar vraag naar is, om zo tegelijkertijd de aandacht van pers en publiek te richten op de kwaliteit van de koren.

5.4 Overige activiteiten

Met regelmaat treedt de Laurensantorij op bij officiële gelegenheden in de stad Rotterdam, zoals herdenkingsdiensten (Jom haSjoa), prijsuitreikingen (Erasmusprijs) of feestelijke gelegenheden. Ze zorgt voor de muzikale invulling van de tweejaarlijks terugkerende Kerkennacht in de Laurenskerk. Verder voert zij op ca. 20 zon- en feestdagen kerkmuziek uit tijdens de diensten van de Laurenskerk. Vanwege de aard van laatstgenoemde optredens worden zij buiten de kwantitatieve gegevens en de meerjarenbegroting gehouden. Zij worden hier slechts voor de volledigheid vermeld.

5.5 Bestuur en organisatie

Relatiemarketing gericht op publiek, donateurs en sponsors

Speerpunt van de Stichting Laurensantorij in de periode 2013-2016 is het verstevigen en vergroten van eigen inkomstenbronnen. Het in te zetten middel hiervoor is relatiemarketing. De stichting gelooft dat het binden van publiek voor een langdurige periode de sleutel vormt tot het in stand houden en bevorderen van de activiteiten van de drie ensembles.

Bestuur en directie spannen zich ervoor in bij concerten en andere openbare gelegenheden het publiek te leren kennen. De stichting wil ervoor zorgen dat de bezoekers, die al afkomen op de prachtige muziek, een band krijgen met degenen die de muziek maken en betrokken raken bij de ensembles. Tegelijkertijd wil zij hierdoor een welkome sfeer creëren tijdens concerten, zodat bezoekers het concert niet alleen als cultureel, maar ook als sociaal evenement ervaren. Elke betrokken luisteraar is tenslotte een donateur in spe en sommigen zelfs een potentiële sponsor.

De stichting wil alle bestaande donateurs persoonlijke aandacht geven, zodat zij zich nog meer gewaardeerd voelen. Tevens wordt hiermee de loyaliteit aan de stichting vergroot en kan worden onderzocht of de donateurs bereid zijn meer te geven dan zij al doen. Idealiter zouden donateurs

andere bezoekers moeten stimuleren ook donateur te worden. In de huidige structuur van de stichting is onvoldoende tijd en ruimte om dit vriendenbeleid succesvol te voeren. Daarom zal een aparte vriendenvereniging of -stichting worden opgericht die zich geheel hierop kan richten.

Verder wil de stichting een vrijwilligersteam vormen. De activiteiten van de Laurens Cantorij en het Laurens Collegium Rotterdam breiden zich uit, waardoor er meer werkzaamheden bijkomen op het gebied van promotie en productie. Een aantal taken wordt al door cantorijleden vervuld, zoals het beheren van website en sociale media, het betekenen van bladmuziek voor cantatediensten, het verspreiden van publiciteitsmateriaal, het verzorgen van podiumopbouw en de vrijkaartuitgifte van donateurs bij eigen concerten. Om de tijdsinvestering van cantorijleden enigszins binnen de perken te houden en om de zakelijk leider te ontlasten, zullen in 2013-2016 externe vrijwilligers geworven worden die hart hebben voor de ensembles. Voorbeelden van taken die aan hen uitbesteed zullen worden, zijn kaart- en cd-verkoop (zowel via de website als voorafgaand aan concerten), het verzorgen van bladmuziek voor het Laurens Collegium en het bemensen van de infostand tijdens concerten en andere activiteiten.

Ten slotte wil de stichting door relatiemarketing de sponsorinkomsten vergroten. In de praktijk blijkt dat sponsors voor culturele instellingen als de Stichting Laurens Cantorij voornamelijk worden geworven onder familie, vrienden of kennissen van musici. Daarop wil de stichting inspelen. In plaats van naar een onbekend groot bedrijf te stappen met een sponsorpakket, zal de stichting investeren in het opbouwen van een duurzame relatie met een middelgroot of klein bedrijf dat al affiniteit heeft met de activiteiten van de ensembles.

Publieksbereik

Op het gebied van publiciteit en marketing wil de Stichting Laurens Cantorij de stijgende lijn van de afgelopen periode vasthouden. De doelgroepen die de stichting al bereikt en in grotere mate wil bereiken zijn als volgt te typeren, volgens de uitgave van Rotterdam Festivals *Kijk op cultuurpubliek: Rotterdamse doelgroepen in beeld*, gepubliceerd in december 2009:

- Startende Stedelingen (25-35 jaar)
- Welgestelden (35-60 jaar)
- Seniore Cultuurliefhebbers (60+)
- Studentikozen (18-25 jaar)

In het hoofdstuk Ondernemerschap wordt uitgebreid ingegaan op de samenstelling van deze doelgroepen, de communicatiemiddelen die de stichting zal inzetten, de manier waarop de stichting qua programmering wil aansluiten bij de wensen van de doelgroepen en de wijze waarop het publieksbeleid zal worden geëvalueerd. De vergroting van de naamsbekendheid onder het publiek dient ertoe publieks- en donateursinkomsten te verhogen, maar ook dat talentvolle zangers en instrumentalisten zich melden voor een auditie voor één van de drie ensembles. Zo blijft de artistieke kwaliteit van de ensembles gewaarborgd door een continue instroom van musici.

Om de zichtbaarheid in de stad verder te vergroten zal de stichting activiteiten ondernemen op het Stadspodium. De keuze voor het Stadspodium ligt geografisch voor de hand. Dit beleidsaspect komt aan de orde in het hoofdstuk 'Levendige binnenstad'. Ook zal de stichting de samenwerking met de Stichting Laurenskerk uitbouwen, met de gedachte dat het gebouw niet zonder de muziek kan, en de muziek niet zonder het gebouw. Naast het organiseren van gezamenlijke activiteiten zouden beide instellingen op het gebied van publiciteit van elkaars netwerk gebruik kunnen maken.

De stichting zet de komende periode tevens vol in op het uitbreiden van haar landelijke bekendheid. Dit is in de eerste plaats van groot belang, omdat grotere bekendheid resulteert in meer uitnodigingen voor het Laurens Collegium en de Laurens Cantorij. Hiermee krijgen jonge zangers meer

kansen ervaring op te doen in de beroepspraktijk. Bovendien is het voor potentiële grote sponsors aantrekkelijker een culturele instelling te steunen die landelijke bekendheid geniet, dan een die slechts beperkte naamsbekendheid heeft.

Om haar landelijke bekendheid te vergroten, zal de stichting verschillende acties ondernemen:

- Ingaan op het groeiende aantal uitnodigingen uit het land voor zowel Laurens Collegium als Laurens Cantorij;
- een plan ontwikkelen over het voeren van publiciteit rondom dergelijke concerten. Tot op heden lift de stichting mee op de publiciteit van het betreffende orkest of de concertzaal.
- een nieuwe, aparte website bouwen voor het Laurens Collegium. Het koor valt nu nog onder het domein laurensantorij.nl;
- enkele cd-opnames maken. De eerste cd van de stichting, uitgebracht in 2011, functioneert als het visitekaartje van de koren en heeft veel positieve publiciteit opgeleverd. De stichting wil door nieuwe opnames de interesse van pers en publiek vasthouden.

Groei naar financiële volwassenheid

De stichting voorziet een toename van projecten en daarmee een toename van de begroting. Ten opzichte van de jaarrekening 2010 komt de normbegroting 2013-2016 uit op 50% meer uitgaven. Ondanks dat vraagt de stichting niet meer subsidie aan van de gemeente Rotterdam dan toegekend werd de periode 2009-2012. De stichting denkt erin te kunnen slagen zelf de benodigde inkomsten te genereren uit de markt, om de volgende redenen:

- dat de begroting zoveel is toegenomen, komt onder meer door een toename van de projecten van het Laurens Collegium. De groeiende vraag naar het koor leidt tot meer uitkoopsommen. De bron van zelfstandige inkomsten wordt dus groter;
- de stichting heeft in 2011 een goede start gemaakt met de werkgroep sponsoring en verwacht dat de sponsormarkt niet uitgeput is voor specifieke projecten, zoals de Matthäus-Passion of een evenement zoals beschreven onder 7.2.
- een aparte vriendenstichting zal zich kunnen wijden aan de groei van de private inkomstenbron.

6. Talentontwikkeling

Talentontwikkeling is inherent aan het wezen van de Stichting Laurenschorij. Talentontwikkeling is geen aparte toevoeging bovenop de reguliere activiteiten, maar verweven in het bestaan van de twee koren en het orkest. Hieronder wordt uitgelegd waarom dit het geval is (6.1) en op welke aspecten de stichting bijdraagt aan dit speerpunt van de gemeente Rotterdam (6.2-6.4).

6.1 Waarom talentontwikkeling?

Het Laurens Collegium Rotterdam, de Laurenschorij en het Laurensorkest danken hun bestaan en succes aan de inzet van ambitieuze zangers en instrumentalisten die zichzelf willen ontwikkelen in de muziekpraktijk. Het Laurens Collegium en de Laurenschorij zijn gewild bij orkesten en concertzalen, omdat zij een transparante klank hebben die mede wordt veroorzaakt door het hoge percentage jonge zangers in de koren. De musici zijn leergierig en willen het beste uit zichzelf halen. Die houding hebben beide koren en het orkest nodig, zodat zij muzikale topkwaliteit kunnen leveren. Om de cantatediensten te continueren in de huidige vorm is het noodzakelijk de honoraria voor musici laag te houden. Jonge instrumentalisten en solisten beschouwen dit als een minder groot probleem, omdat zij het optreden beschouwen als een kans zich te presenteren aan het publiek en werkervaring op te doen. Uit dit alles blijkt hoezeer talentontwikkeling is geïntegreerd in het wezen van de stichting.

6.2 Kunstbeoefening met een beroepsperspectief

De stichting streeft per ensemble verschillende doelen na op het gebied van kunstbeoefening met een beroepsperspectief, met bijbehorende doelgroepen, producten en werkwijzen.

Laurens Collegium Rotterdam

De stichting stelt zich ten doel talentvolle zangstudenten van met name Codarts en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag de mogelijkheid te bieden hun eerste stappen in de beroepspraktijk te zetten. Ze richt zich ook op zangers die recent hun opleiding hebben afgerond. Ze doet dit door werkplekken en stageplaatsen te bieden bij een professioneel koor met artistiek topniveau. Het Laurens Collegium bestaat uit deze twee groepen zangers, aangevuld met enkele zangers die al lang werkzaam zijn in de sector. Jonge zangers krijgen de kans te werken onder wereldberoemde dirigenten en met orkesten van naam, vergaren zo muzikale kennis en bouwen tegelijkertijd aan hun cv. Bovendien voeren zij bij het Laurens Collegium repertoire uit waaraan conservatoria vaak niet toekomen, zoals werken met groot koor en orkest of nieuw, hedendaags repertoire.

Per seizoen plannen de artistiek en zakelijk leider projecten met het Laurens Collegium, al dan niet in samenwerking met orkesten en met de Laurenschorij, zoals beschreven in hoofdstuk 5. De artistiek leider kiest per project de zangers uit met wie hij wil werken. Hij is goed bekend met de Rotterdamse zangstudenten omdat hij tevens dirigent is van het Codarts Kamerkoor en docent koordirectie aan Codarts. Goede zangers en zangstudenten worden regelmatig uitgenodigd en vormen de vaste kern van het koor, om de goede koorklank te waarborgen.

Laurensorkest

De stichting stelt zich ten doel talentvolle conservatoriumstudenten, die een strijk- of blaasinstrument bespelen, een plek te bieden waar zij werk- en podiumervaring kunnen opdoen met het beste semiprofessionele koor uit de regio. Primair zijn zij afkomstig van Codarts, in mindere mate

van andere conservatoria in de omgeving. Ook richt de stichting zich op instrumentalisten die recent hun opleiding hebben afgerond. In totaal gaat het om gemiddeld 15 musici per cantatedienst, met 9 cantatediensten per seizoen.

De stichting gaat als volgt te werk. De artistiek leider geeft per seizoen zijn voorkeur aan voor de instrumentalisten met wie hij per cantate wil werken. De zakelijk leider stelt vervolgens de orkestbezettingen samen, in overleg met de concertmeester. Ook wordt advies ingewonnen van de orkestinspecteur van Codarts. Het orkest komt één keer bij elkaar voor een orkestrepetitie, waarin het orkest wordt samengesmeed tot één geheel en kennis wordt overgedragen op het gebied van uitvoeringspraktijk van het Bachrepertoire. In een repetitie met solisten en koor worden de puntjes op de i gezet, waarna de uitvoering plaatsvindt. De cantatecyclus is jaarlijks een vast onderdeel in het Rotterdamse culturele aanbod en daarmee een langdurige vorm van talentontwikkeling.

Laurensantorij

De stichting stelt zich ten doel talentvolle zangstudenten en studenten koordirectie van Codarts en het Koninklijk Conservatorium Den Haag een plek te bieden waar zij ervaring en repertoirekennis kunnen opdoen als koorzanger, solist en koordirigent. Zij nemen als koorzanger deel aan het vaste ritme van de Laurensantorij. Eens per week wordt er gerepeteerd. Door de drukke agenda van het koor moet in korte tijd een artistieke hoogstaande prestatie neergezet worden. Studenten koordirectie worden door de artistiek leider begeleid en krijgen de kans het koor enkele malen te dirigeren. Talentvolle zangers krijgen de kans zich te presenteren aan het publiek en podiumervaring op te doen door als solisten ingezet te worden tijdens cantatediensten. Op deze manier bouwen zij aan hun cv.

6.3 Kunstbeoefening in de vrije tijd

Rotterdammers die goed kunnen zingen en naast hun baan graag aan muzikale vorming willen doen, moeten de gelegenheid krijgen hun zangtalent te ontplooiën in een koor dat hen daarin uitdaagt. Dat is het uitgangspunt voor talentontwikkeling binnen de Laurensantorij. De Laurensantorij richt zich op Rotterdammers die houden van klassieke muziek, getalenteerd zijn en hard willen werken voor een goed resultaat. Een leeftijdsgrens is er niet; wel blijkt in de praktijk dat vooral zangers tussen de 20 en 30 jaar zich graag aansluiten bij het koor. De komende periode wil de stichting in het bijzonder studenten van de Erasmus Universiteit betrekken bij de Laurensantorij, omdat de universiteit zelf geen koor (meer) heeft, terwijl er vaak goede amateurzangers schuilen onder een studentenpopulatie.

Specifieke projecten die naast het gangbare repetitie- en concertschema talentontwikkeling beogen, zijn het jaarlijks terugkerende *Zingen met Wiecher*, waaraan iedere geïnteresseerde kan deelnemen en een nieuwe productie waarin zangers uit het Laurens Collegium goede amateurs coachen. Het eindresultaat is een gezamenlijk concert.

De zangers van de Laurensantorij leveren zelf een grote bijdrage aan de stichting. De één doet dat in financiële zin als donateur, de ander doet dat in natura als vrijwilliger. Om grote eigen koorproducties te realiseren gaan zij zelf op zoek naar extra financiering, zodat de projecten kostendekkend worden. Voor de Stichting Laurensantorij zijn de amateurzangers bovendien van grote waarde, omdat zij de brug slaan tussen de muzikawereld en andere beroepspraktijken. Dit heeft positieve consequenties voor de diversiteit van het publiek en de kans op sponsoren, omdat zij elk hun eigen professionele netwerk hebben.

6.4 Binnenschoolse cultuureducatie

Rotterdamse kinderen komen niet vanzelfsprekend in aanraking met klassieke muziek. De Stichting Laurensantorij ziet klassieke muziekeducatie van deze groep niet als haar kerntaak. Toch vindt zij het belangrijk dat kinderen in ieder geval kennismaken met het bekendste werk uit de muziekgeschiedenis, dat tegelijkertijd onlosmakelijk verbonden is met de Laurensantorij: de Matthäus-Passion. Daarom zal de stichting in de periode 2013-2016 zo mogelijk jaarlijks een educatief project rondom de Matthäus-Passion organiseren. De stichting stelt zich ten doel dat basisschoolkinderen uit groep 6, 7, of 8:

- een idee krijgen wat de Matthäus-Passion is;
- de link leggen tussen het verhaal en de muziek: hoe klinkt een boze menigte, hoe klinkt het als iemand verdrietig is;
- kennismaken met de fenomenen orkest, dirigent en solisten;
- als hoogtepunt enkele koralen zelf meezingen tijdens de jaarlijkse uitvoering van de Matthäus-Passion op Palmzondag in de Laurenskerk.

Twee zangers van de Laurensantorij, die gespecialiseerd zijn in muziekeducatie voor kinderen, zullen ter voorbereiding op dit laatste aspect het educatieproject “Matthäus-Passion for kids” uitvoeren. Dit project bestaat uit drie fasen:

1. Voorbereiding: twee zangers geven gastlessen in de klas;
2. Kennismaking: de dirigent, een solist of een instrumentalist komen op bezoek in de klas;
3. Kinderen maken een repetitie mee en zingen mee tijdens de uitvoering.

Om dit project een duurzaam karakter te geven, zoekt de Stichting Laurensantorij aansluiting bij de Muziekcoalitie. Ze zal onderzoeken of het mogelijk is dit project onder te brengen in de doorlopende leerlijnen die de Muziekcoalitie ontwikkelt. Waar mogelijk zal elk jaar opnieuw gewerkt worden met dezelfde scholen, zodat er een band ontstaat tussen leerkrachten, ouders en kinderen aan de ene kant, en de Laurensantorij aan de andere kant.

7. Levendige binnenstad

De thuisbasis van de Laurensantorij, de Laurenskerk, ligt aan het Grotekerkplein. Het ligt voor de hand dat het koor dit plein gebruikt om zich in de openbare ruimte te presenteren aan het brede publiek en om de binnenstad te verlevendigen. De stichting heeft op dit gebied twee specifieke plannen voor de periode 2013-2016, die hieronder worden beschreven. Daarnaast gaat de stichting graag de samenwerking aan met het Stadspodium, de Stichting Laurenskerk en andere partijen om zo een sfeervolle omgeving te creëren rondom de Laurenskerk.

7.1 Projectiescherm Matthäus-Passion

Elk jaar vindt voorafgaand aan Palmzondag de generale repetitie van de Matthäus-Passion plaats in de Laurenskerk. Het publiek komt in grote getale naar de uitvoering op zondag. De stichting wil dat aantal nog groter maken en tegelijkertijd deze populaire traditie aangrijpen om de binnenstad te verlevendigen. Zij is van plan een groot projectiescherm op het Grotekerkplein neer te zetten op de zaterdag voorafgaand aan Palmzondag voor een live weergave van de generale repetitie. De kerk zelf is op dat moment niet toegankelijk voor publiek om de repetitie niet te verstoren. Met een projectiescherm kan het publiek toch meekijken in de keuken. Het effect is driedelig:

- Het Grotekerkplein krijgt een levendige uitstraling op een drukke zaterdag in april;
- voorbijgangers worden geprikkeld de volgende morgen de Laurenskerk te bezoeken, om deze Rotterdamse traditie ook eens mee te maken;
- voorbijgangers kunnen meemaken wat vooraf gaat aan de uitvoering van een dergelijk meesterwerk, iets wat normaal gesproken achter gesloten deuren plaatsvindt.

7.2 Concert in de zomer: smaakmakers

De Laurensantorij wil de mogelijkheid aangrijpen live op te treden op het Grotekerkplein. Ze beoogt dit te doen in de vorm van een 'smaakmaker'. Voorafgaand aan één van de concerten, bij voorkeur één die rond de zomer plaatsvindt, zal de Laurensantorij op het Grotekerkplein, zo mogelijk op het Stadspodium, enkele werken uitvoeren om het publiek een voorproefje te geven van wat aansluitend in de Laurenskerk zal klinken. De stichting zal ook de haalbaarheid onderzoeken van een feestelijke ontvangst in de buitenlucht voor publiek en eventuele sponsors. Afhankelijk van de evaluatie van een dergelijk zomerfeest zal dit om de twee of drie jaar worden herhaald. De stichting hoopt hiermee opnieuw verschillende doelen te bereiken:

- sponsors aantrekken;
- de zichtbaarheid van de Laurensantorij in de stad vergroten;
- reclame maken voor het daaropvolgende concert in de Laurenskerk;
- het Grotekerkplein verlevendigen.

8. Financieel beleid & beloningsbeleid

1. Wijze van werving van geld

Om haar activiteiten te bekostigen heeft en/of verwacht Stichting Laurensantorij de volgende middelen:

- eenmalige en jaarlijkse schenkingen en/of giften;
- verwerving van gelden uit nalatenschappen krachtens erfstelling of legaat;
- inkomsten uit sponsoring en/of subsidies;
- inkomsten uit toegangsgelden en cd-verkoop;
- inkomsten uit verhuur van het kistorgel
- inkomsten uit uitkoopsommen voor concerten.

2. Vermogensbeheer

Voor zover Stichting Laurensantorij zal beschikken over vermogen, zal dit worden beheerd door het gehele bestuur.

Geen van de bestuursleden heeft een meerderheid van de zeggenschap over het vermogen van de stichting. Geen enkel bestuurslid heeft een familierechtelijke relatie met een ander bestuurslid.

De beheerskosten zullen in redelijke verhouding staan tot de bestedingen.

3. Besteding van ontvangsten

De ontvangsten worden besteed aan activiteiten- en beheerslasten. Hiermee zijn zowel kosten op materieel als op personeel vlak gemoeid. De Stichting Laurensantorij heeft een zakelijk leider in dienst, die bevoegd is namens de stichting overeenkomsten aan te gaan tot een gelimiteerd geldbedrag. De Stichting Laurensantorij beheert geen eigen gebouwen en heeft daarom geen huisvestingskosten. De ontvangen schenkingen of giften zullen verder worden besteed aan het realiseren van de activiteiten zoals omschreven in het beleidsplan.

De bestuurders van de stichting ontvangen geen andere beloning dan een vergoeding voor hun in redelijkheid gemaakte onkosten.

De stichting voert een gedetailleerde administratie, waaruit onder meer blijkt:

- de betalingen (per bestuurder) aan onkostenvergoeding;
- de uitgaven aan het werven van gelden en het beheer van de stichting en het registergoed;
- de aard en omvang van de inkomsten en het vermogen van de stichting.

9. Tot besluit

De Stichting Laurensantorij heeft ambitieuze plannen voor de toekomst. Vergeleken worden met topkoren als Cappella Amsterdam en het Nederlands Kamerkoor of toonaangevend zijn voor de amateurkoren in Nederland: het zijn niet de minste doelstellingen.

Deze ambitie komt niet vanuit het niets. De stichting is een onmisbare bouwsteen geworden in de muzikale infrastructuur van Rotterdam. Het Laurens Collegium Rotterdam, de Laurensantorij en het Laurensorkest hebben bewezen dat Rotterdam talent in huis heeft. De koren worden uitgenodigd voor projecten met grote orkesten onder leiding van wereldberoemde dirigenten. Muzikale partners en journalisten spreken vol lof over de koren. Deze stap vooruit was niet mogelijk geweest zonder structurele gemeentelijke subsidie.

Op dit moment bevindt de ontwikkeling van het Laurens Collegium zich in een cruciaal stadium. Bestuur en directie zetten in op een doorbraak van het koor in de Nederlandse muziekwereld. Daarbij is de steun van de gemeente Rotterdam opnieuw van groot belang. Talent heeft Rotterdam genoeg; de Stichting Laurensantorij biedt als enige in de metropoolregio Rotterdam-Den Haag ruimte aan jonge musici voor professionele groei. Inspelend op demografische, maatschappelijke en economische ontwikkelingen stevent de stichting af op financiële volwassenheid. Daardoor blijft ook de populaire Bachtraditie, onlosmakelijk verbonden aan de historische Laurenskerk, een gegarandeerd vast baken in de Rotterdamse programmering. Door letterlijk en figuurlijk naar buiten te treden wil de Laurensantorij ook in de periode 2013-2016 bestaand en nieuw publiek verrassen met prachtige koormuziek.